

TOESPRAAK DODENHERDENKING 2016

door burgemeester Klaas Tigelaar

Dames en heren, jongens en meisjes,

In ons herdenken, spreekt de herinnering. Herinneringen aan de verschrikkelijke tijd van bezetting en onderdrukking in de Tweede Wereldoorlog.

Herinneringen aan het verlies van mensen om je heen, onderduiken, angst voor de vijand, verzet. Herinneringen die littekens hebben achtergelaten. Zoals de herinnering van oudstrijders in het voormalig Nederlands Indië of Nieuw Guinea. Herinneringen aan een zware strijd, ver van huis, verlies van makkers, de pijn en verdriet daarna.

Of de herinnering aan verhalen die we meekregen. Herinnering aan allen, burgers en militairen – misschien wel familieleden - die zijn omgekomen en hun leven hebben gegeven voor vrede en vrijheid tijdens de Tweede Wereldoorlog, oorlogssituaties en vredesmissies daarna. Herinnering aan littekens van een oorlog.

In ons herdenken, spreekt het respect. Respect voor verzetsmensen én onze bevrijders. De slachtoffers van de strijd en onderdrukking. Respect voor oud-strijders en veteranen, die zich hebben ingezet voor vrede in onder meer Libanon, Joegoslavië of Afghanistan.

In ons herdenken, spreekt de dankbaarheid. Dankbaar voor de vrijheid die verworven is, de vrede die zwaar bevochten is. Dankbaar dat wij al meer dan 70 jaar op 4 mei herdenken en op 5 mei onze vrijheid vieren.

In ons herdenken, spreekt het verlangen. Het verlangen naar vrede en recht. Het verlangen naar rust, geen vluchten meer voor onderdrukking, oorlog of geweld. Het verlangen naar altijd vrede.

Zo had en heeft ieder zijn of haar gedachte of herinnering in de stilte van ons herdenken.

We beseffen dat het moment van stilte, van ons herdenken, plaatsvindt in een wereld waar het rumoer van oorlog en geweld niet is verstomd.

Want er gaat geen dag voorbij of er komen via diverse media beelden van oorlog en geweld tot ons. Beelden van hevige strijd. Beelden van aanslagen. Beelden van onschuldige burgers die gewond raken of gedood worden door bombardementen. Beelden van mensen die op de vlucht zijn voor het geweld. Beelden die niet anders zijn dan toen ons land in oorlog was.

Het doet ons beseffen dat de wereld sinds 1945 geen dag vrij is geweest van oorlog en geweld. Dat maakt ons herdenken op 4 mei des te belangrijker.

In 1945 kwam een einde aan de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog. De wereld werd bevrijd van de tirannieke onderdrukker. De verschrikkingen van deze oorlog deed iedereen beseffen: Dit nooit weer. Zo kwam de internationale gemeenschap in beweging. Geen enkel mens mag verstoken blijven van het recht om rechten te hebben. De fundamentele rechten van de mens werden vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het Vluchtelingenverdrag. Zo werd na de Tweede Wereldoorlog de bescherming van vluchtelingen een belangrijk politiek grondbeginsel.

Als wij dan de beelden van oorlog en geweld zien, weten we maar al te goed hoe belangrijk en actueel deze verdragen nog steeds zijn! Ook nu maken heersers of groepen mensen zich schuldig aan moord, aanslagen, martelingen. Wereldwijd zijn er op dit moment meer dan zestig miljoen mensen op de vlucht voor oorlog en geweld, op zoek naar vrijheid.

Ons vrij-zijn spoort ons aan om vrijheid stevig vast te houden. Te strijden tegen onrecht, tegen discriminatie. Ons in te zetten voor een gelijkwaardige samenleving. Een samenleving waarin niemand wordt buitengesloten.

Dat heet, zoals het monument ons vertelt, vrijheid in verantwoordelijkheid. Dat roept ons op om te blijven werken

aan vrijheid, ons verantwoordelijk te weten voor vrede en recht, op te komen voor vrijheid. Dat lijkt zo vanzelfsprekend, maar hoe gemakkelijk worden mensen tegen elkaar opgezet.

Vrijheid in verantwoordelijkheid roept ons op om samen te leven in zorg voor elkaar, in vrede en respect.

Daarom geven we vrijheid door. De herinneringen, de verhalen, het vuur van bevrijding. Vrijheid voor mij, betekent ook vrijheid voor de ander.